

בפתח השער

"הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו".

אין מילים בפי להודות לבורא עולם על החסד הגדול שעושה עימי בכל עת ורגע, "קטונתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדיך". ראשית, זכינו כולנו לחיות בדור שאליו השתוקקו וכמהו במשך כל הדורות, צפו וייחלו לזכות לשוב לארץ הקודש ואל הר קודשינו. והנה בחסד ה' אשר הפליא עימנו, זוכים אנו לעמוד נוכח פני ה' בארץ החיים, לאכול מפריה ולשבוע מטובה ולראות בגילוי הקץ לעמו ישראל ברחמים. אין לשער את גודל המעלה והזכות שאנו זוכים לה, מה שלא זכו אבותינו ואבות אבותינו, ומה שלא זכו משה רבינו ואהרן הכהן.

הנני הקטן רואה חובה גדולה להודות, להלל ולשבח את בוראי על החסד העצום שזיכנו לחיות בשעה גדולה זו, שעה בה עת הזמיר הגיע וקול התור נשמע בארצינו, וקורא לנו אבינו שבשמים, עת דודים כלה בואי לגני פרחי הגפן הנץ רמוני. זכינו והקב"ה קורא לנו לשוב אליו, לפקוח את עינינו ולראות עין בעין בשוב ה' ציון.

בספר זה אני מבקש לעסוק בנושא רגיש ושנוי במחלוקת, העלייה להר הבית. עדים אנו כי בעת האחרונה החלה התעוררות עזה של רבים מבית ישראל המבקשים לעלות להר הבית בקדושה ובטהרה. הר הבית אשר היה שנים רבות עזוב ונטוש כמעט לחלוטין, שב לאחרונה להיות תל פיות, תל שהכול פונים אליו ומבקשים את קרבתו בפועל ממש, כי רצו עבדיך את אבניה ואת עפרה יחננו.

בקשת קרבת מקום המקדש בוודאי משמחת כל לב אשר רוח ה' בקרבו, אלא שמאידך יש בכך סכנה גדולה. סכנה שמא מתוך כך תהיינה הריסה אל הקודש, שמא במקום להתקדש בקדושת מקום המקדש, העלייה להר הבית תגרום לפגיעה גדולה בקדושתו חלילה. מתוך כך התעוררה מחלוקת בין הפוסקים האם מותרת כיום העלייה להר הבית בתנאים מסוימים, כפי שמבואר באריכות בספר זה.

זכיתי בחסד ה' ללמוד סוגיה חשובה זו, וראיתי כי ישנם מקורות רבים אשר אינם מוכרים בעולם התורה, כל שכן בציבור הרחב. מכיוון שכך, ניערתי חוצני וישבתי

ללקט דברי רבותינו הקדושים אשר עסקו בשאלה זו, האם וכיצד מותרת העלייה להר הבית, למען תרבה הדעת ויוכלו תלמידי החכמים לעסוק בסוגיה זו וללבנה כדרכה של תורה, כאשר עיקרי השאלות והמקורות מובאים לפניכם בספר זה.

אודה על האמת, כמה פעמים חשבתי לחדול מעבודה יקרה זו, כיוון שהיא נוגעת בסוגיה חמורה מאוד ויראתי פן אכשל ואכשיל חס ושלום. אך אף על פי כן, מתוך דרישת הלב, ומתוך כך שרבותי חזקו ועודדו אותי לכתוב ספר זה, התחזקתי בדבר ה', ומתוך תפילה ובקשה מעומקא דלבא שלא תצא תקלה מתחת ידינו המשכתי במלאכת קודש זו.

חשוב לי להדגיש ולומר, לא באתי לפסוק בסוגיה חמורה זו, כיוון שאיני ראוי לכך. עבודתי הייתה ללקט דברי הפוסקים ולהביאם לפני תלמידי החכמים והציבור הרחב. מתוך כך הוספתי גם דברים שהתחדשו לי, ביאורים והוספות, פעמים אף כתבתי את הנראה לענ"ד במחלוקות שונות, כדרכה של תורה. אך כאמור, לא באתי להכריע בהלכה, ואבקש בכל שאלה והוראה הנוגעת למעשה, להיוועץ במורה הוראה ולא לסמוך על מה שכתבתי מדעתי העניייה. כמו כן אבקש מכל הלומד ספר זה, כי אם ימצא טעות בדבריי, שלא ימנע הטוב ויאיר את עיניי, למען נזכה לתקן את הדברים.

ברצוני להודות לרבים אשר עימי, אך בתחילה אודה למי שאינו כאן עימנו היום אשר אני מרגיש כי זכותם עומדת לי בחיבור זה. סבי ר' יהודה ז"ל וסבתי אתל ז"ל וולפסון, אשר זכו ועלו במסירות רבה לארץ ישראל, מתוך אמונה גדולה כי הקב"ה גואל את עמו והגיע העת לשוב לארץ קודשינו על אף כל הקשיים הגדולים אשר היו כרוכים בכך, וזכו להעמיד כאן משפחה לתפארת.

סבי הרב משה בוצ'קו זצ"ל ראש ישיבת עץ חיים במונטרה וסבתי הלן ז"ל, אשר זכו לעלות עם כל ישיבתם לארץ ישראל, לקבוע אותה בירושלים עיר הקודש, ולהעמיד תלמידים הרבה ומשפחה לתפארת אשר ממשיכים את פעולתם. בנם, דודי היקר הרב שאול דוד בוצ'קו שליט"א, מכהן כיום כראש הישיבה הנקראת ישיבת היכל אליהו ביישוב כוכב יעקב.

כמה יש לי להודות להורי האהובים והיקרים, אבי מורי הרב אברהם וולפסון שליט"א, ואימי מורתי הרבנית נעמי שתח', אשר גדלו אותי בקדושה וביראת שמים, משמשים לי דוגמה ומופת בהליכותיהם ומהם אני שואב את כל אשר לי. ברכת ה' תלווה אותם תמיד לאורך ימים ושנים טובות בבריאות איתנה ובלב שמח, וישמחו בצאצאיהם הנפלאים אשר גדלו לתפארת.

יקרה מכל אשתי נוות ביתי, צלע מצלעי, אשת חיל עטרת בעלה, אשר זוכים אנו יחד לבנות בית נפלא עם ילדים אהובים. זכיתי שתהיה לי לעזר אמיתי בכל אשר אני פונה. תבורך מפי עליון בכל הברכות כולן ותשרה השכינה הקדושה בקרבנו תמיד.

אבקש להודות בכל לבי לרבותי היקרים והאהובים שמהם אני יונק תורת חיים, תורת אמת, תורת ארץ ישראל, מו"ר בנם של קדושים הגאון הרב שמואל אליהו שליט"א רבה של עיר הקודש צפת ת"ו, מו"ר הרב עמיר כץ שליט"א, הרב איל יעקובוביץ שליט"א ראש ישיבת ההסדר צפת, והרב בניהו ברונר שליט"א ראש הישיבה לשעבר, אשר את תורת קיבלתי מהם במקום קדוש זה ובו זכיתי ללמוד וכעת אף ללמד, יבורכו מן השמים, עם כל התומכים בישיבה קדושה זו.

כמו כן ברצוני להודות לכל תלמידי החכמים הרבים אשר למדו ספר זה, העירו את הערותיהם, סייעו בידי והאירו את עיניי, וכן לעורך ר' שראל לוי, לאורלי מילנר וחברי הוצאת 'דברי שיר' אשר עמלו רבות על מנת שיצא דבר מתוקן תחת ידינו וכן לאדריכלים היקרים אריאל חסן ומרדכי כהן הי"ו אשר עמלו רבות על מנת להוציא מפות יפות ומדויקות ככל האפשר. ישנם עוד רבים אשר ברצוני ומחובתי להודות להם, שעזרו רבות בהוצאת הספר לאור, אך רבים הם וקשה לי לפורטם, על כן אבקש את מחילתם.

על הכול אנו מודים לך ומשבחים אותך, יתברך שמך בפי כל חי תמיד לעולם ועד, "קומי אורי כי בא אורך וכבוד ה' עליך זרח", "כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון".

אלישע

מבוא

בחסד ה' עלינו וברחמיו המרובים, לאחר תפילות ודמעות רבות במשך אלפיים שנות גלות קשות ומרות - השיב אותנו אבינו שבשמים לארץ קודשינו, ולפני כחמישים שנה במלחמת 'ששת הימים' הוסיף ה' ידו עלינו לטובה ובניסים ונפלאות הרחיב ה' את גבולנו, וזכינו לשוב למקום המקדש, ולב כל ישראל נרגש ורתת בשעה שנשמעה הקריאה - 'הר הבית בידינו'. חזרנו אל מקום בית הבחירה, הר המוריה מקום השכינה.

כאשר שבנו להר הבית, שאלות גדולות ניצבו מולנו, האם ישנה משמעות לכך ששבנו להר הבית? האם נדרשת מאתנו פעולה מעשית בשל כך, או שמא מן הראוי להתרחק ממקום הקודש עד ביאת משיח צדקנו? האם מותר היום לעלות להר הבית? האם כיום כאשר בית המקדש חרב ישנן מצוות שמקיימים בעלייה להר הבית?

ידוע כי רבים מן הפוסקים אסרו את העלייה להר הבית, עם זאת יש פוסקים אשר מתירים לעלות להר הבית כהלכה וקוראים לעשות זאת.

הקב"ה באהבתו הגדולה פתח את לבי לעסוק בסוגיה זו, ומצאתי כי יש התייחסות רחבה לשאלה זו בדברי הפוסקים. ב"ה רבים תלמידי החכמים הבקיאים היטב בהלכות כשרות, שבת, טהרת המשפחה וכיוצא בזה, אך סוגיה זו פחות מצויה ושכיחה. על כן אמרתי כי בוודאי מצווה רבה ללקט את דברי הפוסקים אשר עסקו בסוגיה זו, ולהביאם לפני תלמידי חכמים, שיעסקו בסוגיה זו כדרכה של תורה.

והנה מלבד השאלה המעשית שאנו עסוקים בה בחיבור זה, הרי שעצם העיסוק בהלכות ביאת המקדש מצווה רבה יש בו, שהרי בוודאי בא תבוא השעה בה נזכה כולנו כאיש אחד לשוב לחצרות בית ה', וממילא נהיה מחויבים להיות בקיאים בהלכות אלו.

יותר מכך, הלימוד בסוגיות הנוגעות לגאולת ישראל ולבניין המקדש מעיד על ציפייה אמיתית לישועת ישראל, כפי שכתב מרן ר' ישראל מאיר זצ"ל, בעל ה'משנה ברורה' וה'חפץ חיים' (תורה אור פי"ב):

אמרו חז"ל (שבת לא), בשעה שמכניסין אדם לדין שואלין אותו, נשאת ונתת באמונה? קבעת עיתים לתורה? ציפית לישועה?

הורונו חז"ל בזה שמוטל על האדם לצפות תמיד לישועת ה' והיא מהדברים ששואלין אותו בתחילת דינו, וכן סדרו לנו אנשי כנסת הגדולה בתפילת שמונה עשרה, לישועתך קיווינו כל היום, וכן אנו מסיימין תפלתנו, על כן נקווה לך וכו' לראות מהרה וכו', וכן אנו אומרים באני מאמין ואני מחכה לו בכל יום שיבוא.

אבל צריך להתבונן אם אין דברינו רק מהשפה ולחוץ חס ושלום? כי אם באמת מצפין אנו לישועה במהרה ומחכין בכל יום שיבוא, הלוא היינו מכינים עצמינו בלימוד הלכות האלה, שבבא זמן הישועה יידרש לנו הלכה למעשה, וההלכות גדולות ומרובות הן אשר אי אפשר ללמוד ולדעת אותן בשעה קלה. ואם אין אנו נותנין לב ללמוד ולדעת הלכות קדשים, אות הוא כי אין ציפייתנו לישועה במהרה אמיתית. שאלו כן, בוודאי היינו משתדלים ומזדרזים בכל עוז ללמוד הלכות האלו הנצרכות לנו תיכף בהגלות ישועתו יתברך...

שאלו בא מבשר נאמן לישראל שבזמן קרוב תהיה הגאולה, בוודאי היו מזדרזין אלפי רבבות מישראל ללמוד ההלכות השייכות לקרבן ולמקדש, בעבור שאז כל הדינים נוהגים למעשה. לא מיבעי לכהנים, אלא אף לישראלים כגון אכילת קדשים וביאת המקדש ששייך לכולם, ובפרט לעניין קרבן פסח שחייבה התורה בעונש כרת אם ימנע מלעשותו. עכ"ל הקדוש.

עתה נשיב אל לבנו, אם אמר זאת ה'חפץ חיים' בדורו, שהיו אז רחוקים מאוד ממצייאות הגאולה וחידוש עבודת בית המקדש, ואף על פי כן קרא בקול גדול ללמוד הלכות מקדש וקדשיו. על אחת כמה וכמה אלף פעמים בדורנו, שזכינו בניסים ונפלאות לשוב למקום המקדש ממש במלחמת ששת הימים, והר הבית בידינו, הרי שחובה גדולה ורבה מוטלת עלינו ללון בעומקה של הלכה, ללמוד את הלכות העלייה להר הבית, ואת הלכות הטהרה, חידוש עבודת הקרבנות ובניית המקדש.

שמחה מיוחדת יש בעיסוק בנושא זה, שכבר בעצם העיסוק בו, אנו זוכים ומקיימים את המצווה "ציון היא דורש אין לה" - 'מכלל דבעיא דרישה'.

נברר את הסוגיה על פי דברי רבותינו ראשונים ואחרונים, מתוך רצון לברר את דבר ה' - זו הלכה, וה' יעזרנו ויזכנו לכוון לאמיתה של תורה.

ליקטנו את דברי רבותינו, והוספנו מעט את הנראה לעניות דעתינו כדרכה של תורה. את הדברים מלווים איורים, תמונות ומפות הנחוצים להבנת העניין. עזרים אלו משולבים בין דפי הספר במקום הדיון בהם, ומכונסים שוב בסופו, בהגדלה ובצבע. בכל שאלה והוראה הנוגעת למעשה, יש להיוועץ במורה הוראה.

